

MAGÁNTISZTVISELŐK

LAPJA

ELŐFIZETÉSI DIJ: EGY ÉVRE
60.000 K, FÉLÉVRE 30.000 K.
TELEFON: J. 150-07, J. 150-09

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓ-
HIVATAL: BUDAPEST, IV.
KERÜLET, ESKÜ-TÉR 5. SZÁM

VI. (XXXII) EVF. 1. SZÁM. 4 MEGJELNIK HAVONKÉNT EGYSZER BUDAPEST, 1925 JANUÁR 1

1925

Vajjon mit várhatunk tőle? A szanálás második esztendeje hoz-e gyógyulást a mi számmunkra? Van-e remény fizetéseink megjavítására, a munkanélküliség enyhülésére, osztályunk szociálpolitikai védelmének fejlesztésére? Mindmegannyi nehéz kérdés és a felelet tekintetében semmi okunk optimizmusra. Jósolni ugyan háládatlan mesterség, de az az izelítő, amelyet a szanálás első fejlesztendőjéből kaptunk, a legteljesebb mértékben igazolja aggodalmainkat. Igaz, a korona meredek hanyatlása megszűnt, a bankpórus megállott és 76 esztendővel a forradalmi márciusi ifjúság híres 12 pontjának megjelenése után csakugyan megszületett — a Magyar Nemzeti Bank. A külföldi kölcsön és a Nemzetek Szövetségének ellenőrző támogatása csupán a talpraállás lehetőségét adják meg. Ahhoz, hogy az valóban megtörténjen, az itthoni tényezők jóakarata, őszinte építő szándékára és szociális lelkiismeretére van szükség. De éppen ebben a tekintetben vannak nekünk nagy és jogosult aggodalmaink. A szanálás első fejlesztendője megtartott bennünket arra, hogy a kölcsönt nyújtó nemzetközi fórum tekintélye és a főbiztos kemény keze elég hatalmat tudnak kifejteni ahhoz, hogy az állami költségvetés ne legyen nagyobb mértékben passzív, mint azt a szanálási tervezet megengedi. Csakhogy a bevételek aránytalanul nagy részét a fogyasztási, forgalmi adók, valamint a vámbevételek szolgáltatják, míg a vagyonos és teherbíró osztályok tényleges „közteherviselése” a pénzügyminiszter bevallása szerint is félv alatt több mint 12 millió aranykoronával maradt alatta a nagyon szerényen kalkulált előirányzatnak. Amitől retgettünk a szanálási javaslatok törvényhozási tárgyalása alkalmával, amit kifejtettünk 1924 április havában a nemzetgyűléshez intézett nyílt levelünkben, bekövetkezett: a fiskális szempontokat nem enyhítik szociális megfontolások. Egész társadalmi berendezkedésünk és törvényhozásunk mélyen reakciós szelleme odavezetett, hogy a közteherviselés fordított arányban van a valóságos teherbíróképességgel, de annál, hitebben fejezi ki a társadalmi osztályok erőviszonyait. Kíméletlen és drasztikus ott, ahol a legkisebb ellenállással találkozunk, megértő és enyhe kompromisszumokra hajló azoknál a rétegeknél, melyeknek hatalmával számolni kénytelen. Az államháztartás pénzügyi egyensúlyával azonban a magyar probléma még nincs megoldva. Gazdasági és szociális problémák hatalmas tömege vár elintézésre és ha ezen a területen továbbra is a régi könyörtelenséget, rosszakaratot, elzárkózást kell tapasztalunk, akkor a pénzügyi téren elért eredmények nemcsak kétségesek, de minden eddigi áldozat hiábavalóan bizonyul. A munkanélküliség érdekében mind a mai napig nem történt semmi. A dolgozók hiába reklámlik élet színvonaluk javítását. A fizikai és szellemi bémunkosság hasztalan követel a szivtelen és rideg tőkével szemben szociálpolitikai védelmet. A hatalom birtokosai nem hajlandók engedelményekre, a gazdasági élet valóságos helyzetét a munkaerő példátlan kizsákmányolására használják föl. Kora reggeltől késő estig robotolnak kartársaink az irodákban és a „takarékoság” addig terjed, hogy ahol például 5 emberre volna szükség, ott kettőt elbocsátanak, hogy a megmaradó hárommal végeztessek el minden külön díjazás nélkül ötnél a munkáját. Fizetéseink háromnegyed esztendő óta változatlanok és szanálással fenyegetett alkalmazottak kísérletet sem mernek tenni bémunkálásra, mert bármennyire forr bennük az elkeseredés, félelmük visszatartja őket az erősebb föllépéstől. Az állástalan magántisztviselők éhezve és nyomorogva, az állásban lévőket robotolva és elkeseredetten várják a viszonyok jobbrafordulását, de arra, ami most velük és ellenük történik, mindenha emlíkezni fognak.

A szanálás első válságos fejlesztendőjében Szövetségünk tagjai, tiszteletreméltó bizonyítékát adták kollégális érzésüknek, szakszervezetükhöz való ragaszkodásuknak. A szükségbe jutott munkanélküli kartársainkat a dolgozók

szolidaritása révén az elmúlt esztendőben közel százezer koronával tudtuk támogatni. A munkanélküliség ellenére Szövetségünk taglétszáma emelkedő irányzatot mutat, összes intézményeink fejlődésben vannak. Az ország magántisztviselőinek Szövetségünkben tömörült osztálytudatos csoportja megpróbáltatásainknak ezen legutolsó súlyos esztendejében is hűséggel kitartott elvei mellett és bár kollektív szerződéseket most sem kötöttünk, a bérpolitika terén kézzel fogható számszerű eredményeket kimutatni nem tudunk, mégis első helyen állottunk

azon intézmények sorában, melyek a szellemi munkásság gazdasági és társadalmi érdekeinek védelmére hivatottak. Szomorú kilátásokkal indulunk az új esztendő elébe. De ha a mögöttünk álló harcok sereg híven kitart a zászló mellett, ha jelenlegi erőnket és akcióképességünket nemcsak megtartani, de fokozni is tudjuk, akkor mi maradunk győztesek, s a magyar vállalkozás a gazdasági föllendülés küszöbén majd tapasztalni fogja, hogy a magántisztviselők szervezett tábora és annak érdekképviselete olyan tényezők, melyekkel számolnia kell!

A fogyasztóképtelenségen csak a fizetések emelésével lehet segíteni!

Multak hibáit nem szabad megismételni. — Szövetségünk beadványa valamennyi munkáttalótestülethez.

Kérésünk aktualitása.

Amikor a t. Elnökség vezetése alatt álló érdekképviselet kötelekbe tartozó vállalatok tisztviselői nevében az előterjesztést batorkodunk a t. Elnökséghez juttatni, előjáróban rögtön hangsúlyoznunk kell, hogy számot vetettünk azoknak az elvi és gyakorlati természetű agályokkal és ellenvetésekkel, amelyekkel hasonló előterjesztések találkozni szoktak. Ha ennek ellenére súlyt helyezünk szempontjaink kifejtésére, tesszük ezt abban a szándékban, hogy álláspontunk nemcsak sorosan vett tisztviselői szempontból helyes, hanem általános gazdasági szempontból az ipar, kereskedelem és minden magyar vállalkozás szempontjából is az.

Tiszában vagyunk a jelenlegi válság komoly természetével és tudjuk, hogy a konjunktúrális exisztenciák összeomlása még korántsem tekinthető befejezettnek. Látjuk a versenyteljesedést, a reklám fokozódását, s azt a komoly erőfeszítést, amelyet a magyar vállalkozás főmaradása és léte érdekében ezidő szerint kifejt. Ez a tiszteletreméltó életkarás minket, e szakmák és vállalkozások szellemi munkáit két irányban készít megfelelő konjunktúrák levonására — a multra és jövőre vonatkozóan.

A válság gyökere.

A multra nézve meg kell állapítanunk, hogy ha a magyar vállalkozás a koronarámolás és infláció idején több előrelátást tanúsít és nem a pillanatnyi lehetőségek maradvékán kihasználásának él, ha gazdasági felelősségérzést nagyobb, akkor most, a koronastabilitás, korszakában egyrészt elkerülhetők volna a csődök és összeomlások hosszú sorát, másrészt nem kellene a létükért és főmaradásukért küzdő vállalatok sokszor görcsös vergődését szemlélőnk. A mai válság nemcsak tőkés válság, hanem csak gazdasági organizációk válsága, hanem főként és elsősorban fogyasztási válság. Hibásnak tartjuk az olyan termelési politikát, amely számvetéseiben éppen a legfontosabb alaptényezőre, a fogyasztásra nincs tekintettel és veszedelmesen egyoldalúan a vállalkozásnak azt a fajtáját, mely csak az ármegethározásnál igazodik a valutarámolás és infláció teremtette helyzethez, ellenben elzárkózik a munkabér és fizetésmeghatározás természetesen és logikus alapján képező megélhetési index-szel szemben.

Ha csupán 1919 őszét vesszük kiindulási pontnak, akkor is közel öt esztendőig tartott a magyar koronarámolás és infláció időszak. Ebben az időben a vállalkozás nagyon kényelmes helyzetben volt, minden területen egyoldalú bémunkálással szabhatta meg alkalmazottai keresetét, s így vált ez a periódus a munkaerő fokozatos lehanyaglásának korszakává. Egyre mélyebb szakadék támadt a realitás és megélhetési költségek között, s ezt a szakadékot nem lehetett másként áthidalni, csak egy negatívummal: az igények és szükségletek lényeszerű lefokozásával. Ime a mai fogyasztási válság alapja.

A társadalmi szolidaritás hiánya.

Mi számolunk a tényekkel. A háború elvesztése, az ország területének megcsonkítása, gaz-

dasági organizációjának nagy veresége, olyan tények, amelyek következményeikben tökélet és munkást egyaránt érintenek. A megmaradt területen a vállalkozás nem tudja régi erejét kifejteni, mivel működéséhez az életerőt az elszakadt részek természeténél kincsei és nyersanyagait szolgáltatják. Csonkamagyarországnak gondoskodni kell a régi nagy Magyarország hatalmas tisztviselőhadiseregének eltartásáról, ami az adóterhek súlyos megnövekedésével jár.

Mégis azt kell mondanunk, hogy retünk az utóbbi öt esztendő alatt igazságtalannul és méltatlannul bántak.

A jelenlegi gazdasági és termelési rend — ezt régen békeben még Hegedűs Lóránt állapította meg — piramisalakú épület, amelynek a főterhet viselő széles alapjára egyre keskenyebb és egyre magasabb felső rétegek nehezednek. A vesztett háborúk — ezt viszont magunk tapasztaltuk — az egész építmény megáztatásával járnak. Az anyagi javakkal, értékes nyersanyagokkal esztendőik során üzött végtelen pazarlás, a sok vér és könny az építmény alapjait meglazítja és a minden ereztékében recsegő, ropogó piramis, mint egész súlyedni kezd. Akik alul voltak, még mélyebbre súlyednek, akik fölül voltak, alacsonyabb szintre kerülnek, ha viszonylagos helyzetükben nem is történik változás. Ez talán társadalmi sorsközösségnek látszik, valójában azonban éppenséggel nem az. A szülői gazdasági talaj, a fix pénzrendszer, a kereslet és kínálat aránylagos kiegyensúlyozottsága mellett békeidőben a piramis széles alaprétegeinek felsőbb fokozataiban elhelyezkedett magántisztviselők osztályhelyzete, bár egyáltalán nem volt rossz, de nem volt türethetetlen. A háború után bekövetkezett hanyatlás viszont a gazdasági mozsárban való elmerülés veszedelmével fenyegeti, sors pedig hovatovább elviselhetlenné válik. A vagyon egy részének elvesztése, a megszokott kényelem korlátozása, kulturális és fenyűzési szükségletek háttérbe szorítása lehet igen kellemetlen, sőt fájdalmas is, de az egyén és az ember clemi szükségérzetei szempontjából mégsem az a fojtogató és örjítő dolog, mint a primitív szükségletekben szenvedett hiány, tehát a felnöttek és gyermekek éhezése. Széles társadalmi rétegek, köztük a magántisztviselők, már a háború előtt joggal érezték igazságtalannak társadalmi berendezkedésünket és azt a szerepet, amelyet a jelenlegi rend neki juttatott, joggal tiltakozhatnak tehát az ellen, hogy most még mélyebbre súlyedjen gazdasági és szociális élet színvonaluk, mások hibájából.

A szociális követelések morális alapja.

Elismerjük, nem volt könnyű földat 1919 őszén a magyar gazdasági élet újjászervezése. A nagyobb terület szükségleteire és a háború céljaira beállított ipart és kereskedelmet a változott viszonyokhoz és másirányú szükségletekhez kellett hozzáidomítani, ami nem csekély leleményességet és alkalmazkodási készséget igényelt. Nem szabad azonban elfelejteni, a magyar gyáripár és kereskedelem a háború következtében került egészen kivételesen előnyös helyzetbe és egy egész ország, bár végzetes célból kifejtett, de mégis nagy és egyetemes erő-

tesztelésének köszönheti konjunktúrális eredményeit. A változott viszonyokhoz való hozzádolomlás tehát nem érdem, mivel annak lehetőségét az egész társadalom adta meg és a dolgozó fizikai és szellemi munkássága, de az egész magyar társadalom is mindezt bőségesen megfizette, amidőn hadikölcsönkötvényekkel nyugtázott aranykoronái a háborús vállalkozás trezorjaiba vándoroltak. A munkások és tisztviselők ezreinek a háborús gazdálkodásról a békes gazdálkodásra való átmenet idején természetesen és morális igényeik voltak megfelelő munkanélküliségre, s amidőn ezt megtagadták tőlük, nemcsak morális, de gazdaságpolitikai hibát is követtek el velük szemben. Ezzel kezdődött el ugyanis a dolgozó tömegek végső következményeiben katasztrófális ballépésnek bizonyult kizárása.

A katasztrófa azután gyors iramban haladt előre végzetes útján. A józan megfontolások fölött urát lett bosszuszempontok minden vonatkozásban éreztették hatáskukat. A békerészesben tanúsított munkáltatói politika, az életszínterrel leszorítása nemcsak a dolgozók háztartásában éreztette pusztító hatását, hanem a kiskereskedelmén keresztül az áruközvetítésen és nagykereskedelmén át, jól a gyáriparig megérezte azt minden gazdasági tényező, amely ma „rossz konjunktúrától” panaszkodik. Az automatikus index megtör minden ellenállást az ár-emelkedésekkel szemben — volt a legfőbb érv az alkalmazottak követelésére, amikor életszínvonaluk megőrzését állították követelésük homlokterébe. Ezt a koplalókat vállalnunk kellett; az árak pedig végig emelkedtek tovább. A spekuláció nem ismert féket és árpolitikája a kis forgalom, magas haszon elvét változtatta meg. A vásárlóképes közönség megcsökkenésén, gyáros, közvetítő, kereskedő, úgy hallgatottak, hogy kevesebb forgalom mellett is megaiálják számításukat.

Az élet színvonalának hanyatlása.

Bármely szakmában vizsgáljuk is a tisztviselők életszínvonalát, a hanyatlás mindenütt szembeszökő. A drágulás a békeállapothoz képest arányban 42% (Statistikai Szemle) és a békeparitás az alkalmazottak szempontjából voltaképpen azt jelentené, hogy 1914-ben élvezett fizetésük és azóta kiérdemelt előmenetelük aranykoronáira kapjanak 42% drágasági pótlékot, illetve az ennek megfelelő összeg fizetéseket ki nekik indexparitás alapján (22.000-szeres szorzószám) papírkoronákban. Az a magántisztviselő, aki ezen az alapon számítva eléri a megfelelő jövedelmet, elmondhatja, hogy nem résztett a háborúban egyetért velünk abban, hogy az ilyen tisztviselő igazi fehérről.

Elismerjük, hogy annyira eléleg helyes és igazságos a tisztviselői díjazásnak fontelt alapján való megállapítása, annyira határt szab ennek a különböző termelési és kereskedelmi ágak lényeges teljesíthetősége. A tisztviselőnek itt bizonyos mértékig sajnos, veselniük kell azon különbségek kockázatát, melyek tökéletes, prosperitás, eleven kommerciális üzletvezetés és konjunktúra szempontjából a különböző ipari és gazdasági területek között fennállnak. Ezzel szemben tényként meg kell állapítanunk és erre vonatkozólag a birtokunkban levő fizetési adatok megdönthetetlen bizonyítékot szolgáltatnak, hogy nincs az a szakma, amelyben a tisztviselők fizetési színvonalának alakulása ne maradt volna messze az illető kereskedelmi vagy ipari ág prosperitása és lényeges teherviselő képessége mögött.

Uj színvonal

a magyar agitációs irodalomban.

Talajdonképpen nincs nehezebb írói feladat, mint jól megírni egy pártiratot. A pártirattal körülbelül ugy áll szemben az átlagos olvasó, mint egy olyan regénnyel, amelynek előre tudja a végét. Ugyis tudja az olvasó, hogy mi a végső konklúzió: lépünk be a szakszervezetbe, mert egyesülésben van az erő stb. Nagy ügyesség kell ahhoz, hogy valaki egy előre tudott konklúzióhoz úgy vezesse az olvasót, hogy annak érdeklődése ne lankadjon olvasás közben.

E feladatot, talán első ízben a magyar agitációs irodalomban, fényesen oldja meg az a három füzet, amellyel a *Magántisztviselői Könyvtár* megindult.*

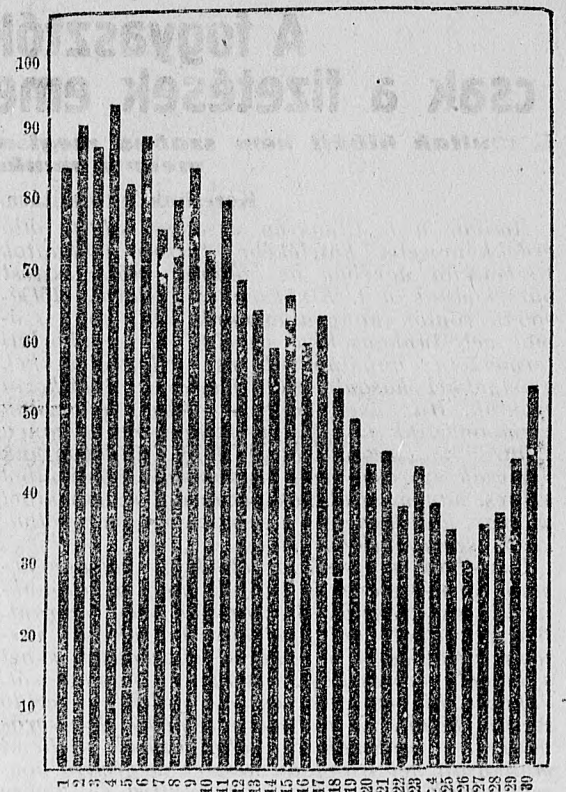
Bár e sorok írója jól ismeri e füzetek szerzőinek képességeit, megvallja, hogy kissé félve és bizalmatlanul fogott e füzetek olvasásához. Mert a magyar agitációs irodalom alak tekintetében nagyon rászorul a reformra. Pedig ha valamiben, az agitációs irodalomban a forma adja meg a dolog lényegét. Száraz, színtelen,

* *Bresztovszky* Ede: A magánalkalmazottak szerepe a társadalomban és a társadalomban, 32 l. 2. *Kertész* Miklós: A gazdasági válság és a magántisztviselők feladatai, 24 l. 3. *Dr. Faragó* László: A magyar alkalmazotti szociálpolitika, 24 l.

A vezető tisztviselők vesztették el aránylag legnagyobb százalékát békeszínvonaluknak, a közép- és kistisztviselők pedig (ha náluk a százalékos arány valamivel kedvezőbb is) életmódjukban a fiziológiai létminimum alá süllyedtek, vegetálnak, sőt koplálnak. Sajnos, Magyarországon a legutóbbi időkig nem készült az élettartás költségeire vonatkozólag abszolút tekintélyű hivatalos index, melynek adatait munkáltató és alkalmazott egyaránt köteles volna hitelesnek elfogadni. A Szakszervezeti Tanács kimutatása szerint az 5 tagú tisztviselőcsalád létminimuma 1924 december hó 1-én 3.756.143 koronát, a nőtlen, egyedülálló tisztviselő létminimuma 2.504.100 koronát tett ki. A t. Elnökség saját hatáskörében tudja legpontosabban megállapítani, hogy a szakmában dolgozó nős, illetve nőtlen tisztviselők hány százaléka éri el, vagy haladja túl a fenti minimumokat? De e megállapításoktól függetlenül a tapasztalat és a fogasztóképesség valóságos alakulása megdöbbentő bizonyítékokat szolgáltatnak amelltt, hogy az ipar és kereskedelem szellemi munkásait vegetálva, nélkülözve, a legelőnyösebb szükségletek jelentős részéről állandóan lemondva, éltek le keserű napjaikat.

Hogyan él a tisztviselő?

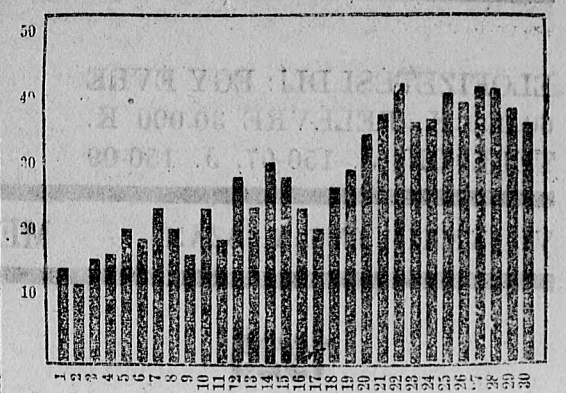
Legyen szabad ebben az összefüggésben utalnunk azokra a tapasztalatokra, amelyeket a Magántisztviselők Országos Szövetsége ebédasztala körül szereztünk. Ez a menza alkoholos borralvalómentesen cicsó és izletes ebédet ad a Szövetség tagjainak kétféle árban, 18.000 és 10.000 koronáért. Forgalmáról statisztikai felvételek készültek. Az I. számú grafikon

azt mutatja, hogy a 18.000 koronás menü igénybevevőinek száma a hónap első hat napján még valamelyest egyenletes, 15-ig fokozatosan hanyatlk, azután pedig meredeken zuhan, hogy a hónap vége felé (november 26-án) elérje mély-

pontját, amikor a tisztviselők közül már csak 30%-nak volt annyi pénze, hogy 18.000 koronáért megebédelhessen. Utolsó felé ez a vonal újból emelkedik, hogy a következő hónapban a nyomorúságnak ugyanezt a sivar lejtőjét járja elénk.

A II. számú grafikon

ugyanaz ebédasztal 10.000 koronás kis menüjének igénybevevőit szemlélteti és végeredményben ugyanezt az értékes tanulságot nyújtja. Amíg a hónap elején a tisztviselők aránylag csekély hányada fogyasztja a gyengébb (főzelék feltéttel) ebédet, amint az idő mulik és a hónap előre halad, akként növekszik az olcsóbb ebédet fogyasztók száma, hogy a fenti grafikon hanyatló vonalával majdnem egyidejűleg, 22-én elérje kulminációs pontját, s ettől kezdve aránylag stabil maradjon a hó végéig.

Nem beszélünk itt azokról, akiknek a 10.000 koronás ebéd is drága, akik szerényen elbujnak hatodrangu kifőzések, kávémérősek mélyén, hogy sebtében és szemérmesen bekapják kávézsemyéből álló ebédjüket.

Amíg a mai, szánalmasan alacsony fizetések érvényben lesznek, ez az állapot nem fog megváltozni. A koplalásra, fogyasztóképtelenségre kényszerített szellemi munkásság lassankint kimerül, elzülk, vagy szétszóródik a szélrózsa minden irányába. Nincs fogyasztás, pang az üzlet, csökkenteni kell a termelést, az alkalmazottak pedig mindenben hiányt szenvednek, élni, ruházkodni, vásárolni szeretnének, mert már mindenükből kifogutak, de nincs pénzük, nem kapnak megfelelő fizetést.

Fizetésrendezési javaslatunk.

Meg vagyunk róla győződve, hogy a vállalkozásnak nemcsak kötelessége, de érdeke is ezen az állapoton segíteni. A munkabéren kapott többlet növeli a fogyasztást, ami viszont serkentőleg hat a termelésre, s az összeg, amit a vállalkozók — itt-ott talán megerőltetés árán — tisztviselőiknek kifizetnek, végeredményben hasznos befektetésnek bizonyul, mert előidézője lehet egy, a mostanival homlokegyenest ellentétes gazdasági körforrás megindulásának. A vállalkozó ne tekintse a tisztviselőnek adott fizetési többletet jótékonyágnak, humanizmusnak, hanem jól kamatozó üzleti befektetésnek, amely a növekvő ambíció és munkakedv, másrészt a fokozódó fogyasztás révén bőségesen megtérül. Nagyon nehéz tisztviselők díjazására sémákat fölláítani. Mindazonáltal bátorodunk jelen átiratunk mellékletében egy általános fizetésrendezés tervzetét azaz a tiszteletteljes kérelemmel ányújtani, hogy azt munkakörök és beosztások tekintetében a szakma speciális viszonyaihoz hozzászabni és a

külső eszközeit, de mérsékeltlen el velük és optimizmusa keresztülesillan még ott is, ahol legsötétebbnek festi a jelent. Mint jó szakszervezeti titkár, legsötétebbnek mégis a multat látja, amelyhez képest a jelen nagy haladást jelent, haladást a fényes jövő felé. Faragó kartársunk eleven, ötletes fejtegetéseiben, amelyekből az új magánalkalmazotti törvénytervezet bírálata a legkiemelkedőbb rész, gyakran szólal meg a humor. Erveinek erejét elevenné teszi az ironia és a kartársak nem egy helyütt fognak ráismerni arra, hogy Faragó mily kitűnően ismeri nemcsak a főnök eszejárását, hanem még szavazárását is.

E három füzet nem ilyen. Mindháromnak közös jellemvonása, hogy van bennük élet. Mindhárom szerzőben megvan a tárgy biztos ismerete, amiből az előadásbeli könnyedség következik és a meggyőződés ereje, amelynek melegsége a legfásultabb olvasóra is áterjed.

E füzetek azonban nemcsak formai, hanem talán még inkább tartalmi tekintetben nevezhetők mintaszerűeknek. Nem idegenből átvett elméletet és általánosságokat talál az olvasó, hanem mindenütt kézzelfogható, számokkal kifejezhető és többnyire számokkal kifejezett magyarországi tényeket, amelyekről egy általánosságban mindnyájan hallottunk, de itt találjuk őket először rendszeresen összeállítva.

Tévedne azonban az olvasó, ha azt gondolná mindebből, hogy e három füzet egyazon hangnemben van írva. Ellenkezőleg, mindegyik nagyon egyéni vonásokat tüntet föl. *Bresztovszky* kartárs tömören adja elő, hogy hogyan alakult ki az új társadalmi réteg, a magántisztviselőség, hogyan került proletársorsba és hogyan jutott (legalább részben) helyzete tudatára. Bár nyilván tudatosan tartózkodik a tények színészetétől, mert hisz a tények előadása gyakran egymagában, magyarázat nélkül, a legjobb agitáció, meggyőződésének komprimált ereje áthatja és megeleveníti minden sorát. *Kertész* kartársunk nem veti el a rábeszélés

Ha ezek az agitációs füzetek stílus és tartalom tekintetében új színvonalat jelentenek, külső kiállításukban még inkább jelentik ezt. Nem azok az ásitást keltő, egyhangú, művésztelen cimlapu, rossz papírra nyomott füzetek ezek, amelyek már külsejükkel is elriasztják az olvasót. A cimlap egyszerű, nyugodt, izléses, a papiros kifogástalanul jó, a nyomás ugyanilyen. A Szövetség és a kartársak valamennyien meg lehetnek elégedve; most, hogy nyomtatva fekszik előttünk kongresszusunk három referátuma, megállapíthatjuk, hogy e három füzet méltóan képviseli a magyar agitációs irodalomban azt a színvonalat, amely a szellemi munkások legnagyobb szakszervezetét megilleti.

Braun Róbert,

kötélékébe tartozó vállalatoknak irányításuk győződéssel rendelkezésére bocsátani sziveskedjék. Fenti előterjesztésünket abban a szándék meggyőződésben tettük meg, hogy ugyanakkor, amidőn tisztviselő kollégáink rendkívül nyomorúságos helyzetét megjavítani óhajtjuk, a vállalkozás érdekét is szolgáljuk, amelynek talpraállítása meggyőződésünk szerint lehetséges. Bizalommal várjuk tehát ebben az irányban a t. Elnökség szives intézkedéseit és jelen előterjesztésünkre vonatkozó szives választát.

Fizetésrendezési javaslatunk.

I. csoport.

Kereskedelmi gyakornok, műszaki gyakornok, üzemi gyakornok, raktári őrök, üzemi őrök, laboráns, rajztáros, irattáros, fénymásoló, postai-iktató és expeditor, telefonkezelő.

Gyakorlati év	Fizetés aranykorona
0	60
1	65
2	70
3-5	80
6-8	90
8-10	100
10-15	120
Ezen fölül	150

II. csoport.

Számlázó, magyar gyors- és gépirőző (kezdő), bérletszámoló, kereskedősegéd 1-2 évi gyakorlattal (kisebb cégnél), műszaki rajzoló, téglagyári főlány, segédraktárnok, utóalkuláns, expeditor, strazista, pénzeszedő.

Gyakorlati év	Fizetés aranykorona
0	60
1	70
2	80
3-5	100
6-8	120
8-10	150
10-15	175
Ezen fölül	200

III. csoport.

Egynyelvű önálló levelező, magyar-német gyorsgépirőző, pénztárkezelő, nem önálló munkakörű, beosztott tisztviselő, nagyobb üzlet segédje néhány évi gyakorlattal, raktárnok, művezetőhelyettes, okleveles gépész, főexpeditor, bérletszámolási revisor, kereskedősegéd nagyobb gyakorlattal, telephelykezelő (kisebb üzemekben), műszaki segédkonstruktőr.

Gyakorlati év	Fizetés aranykorona
3	120
4-5	150
6-8	175
8-10	200
11-15	240
Ezen fölül	270

IV. csoport.

Művezető, főgépész, faktor, raktárfőnök, két-nyelvű önálló levelező, titkár, akkord- és előkalkuláns, kisebb osztály vezetője, önálló kereskedelmi vagy műszaki tisztviselő, pénztáros, folyószámlavezető, okleveles vegyész, kis üzletek üzletvezetői.

Gyakorlati év	Fizetés aranykorona
4	175
5	200
6-8	240
9-10	270
11-15	300
Ezen fölül	350

V. csoport.

Mérlegkészítő főkönyvelő, főpénztáros, vámkészítő, tarifőr, műhelymérnök, okl. vegyész-mérnök, önálló konstruktőrmérnök, többnyelvű levelező, osztályfőnök, főművezető, malomgondnok, kisebb vállalatok cégvezetői és vezetői, műhelyfőnökhelyettes.

Gyakorlati év	Fizetés aranykorona
5	240
6-8	270
9-10	300
11-15	350
Ezen fölül	400

VI. csoport.

Gyárvezető, műhelyfőnök közepgyárban, kisebb vállalatok igazgatói, középvállalatok cégvezetői.

300 aranykoronától 600 aranykoronáig. Szorzószám a drágulásnak megfelelőleg: 22.000.

Beadványunkat mellékleteivel együtt december 31-én küldöttük el az ország valamennyi munkáltatótestületéhez. Várjuk a választ és várjuk a tetteket.

Uj kezdő könyvelési tanfolyam
 indul meg január hó 5-én. A tanfolyam órák minden hétfőn és csütörtökön este 7-8 óráig tartanak. Tandíj havi 50.000 korona. A tanfolyam vezetője: Főtitkár Simon kollégánk, a Magyar Fém- és Lámiparügyi v. főkönyvelője

A járulékok egyesítése és a segélyek fölemelése.*

Tagdíj:

I. osztály	700.000 K havi jövedelemig	12.000 K
II. osztály	700.000 K-tól 1.000.000 K jövedelemig	15.000 K
III. osztály	1-1 1/2 millió K jövedelemig	20.000 K
IV. osztály	1 1/2-2 millió K jövedelemig	25.000 K
V. osztály	2 millió K-n fölül jövedelemmel	35.000 K

Munkanélküliség:

I. osztály:		Összesen
1 évi betöltött tagság után 30 napon át	---	120.000 K
3 " " " " " " " "	---	240.000 K
5 " " " " " " " "	---	420.000 K

II. osztály:

II. osztály:		Összesen
1 évi betöltött tagság után 30 napon át	---	180.000 K
3 " " " " " " " "	---	360.000 K
5 " " " " " " " "	---	600.000 K

III. osztály:

III. osztály:		Összesen
1 évi betöltött tagság után 30 napon át	---	400.000 K
3 " " " " " " " "	---	800.000 K
5 " " " " " " " "	---	1.200.000 K
10 " " " " " " " "	---	1.700.000 K

IV. osztály:

IV. osztály:		Összesen
1 évi betöltött tagság után 30 napon át	---	300.000 K
3 " " " " " " " "	---	600.000 K
5 " " " " " " " "	---	900.000 K
10 " " " " " " " "	---	1.500.000 K
15 " " " " " " " "	---	2.000.000 K

V. osztály:

V. osztály:		Összesen
1 évi betöltött tagság után 30 napon át	---	420.000 K
3 " " " " " " " "	---	840.000 K
5 " " " " " " " "	---	1.260.000 K
10 " " " " " " " "	---	2.100.000 K
15 " " " " " " " "	---	2.500.000 K

Elhalálási segély:

I. osztály:		Összesen
3 évi betöltött tagság után	---	120.000 K

II. osztály:

II. osztály:		Összesen
3 évi betöltött tagság után	---	150.000 K
5 " " " " " " " "	---	250.000 K

III. osztály:

III. osztály:		Összesen
1 évi betöltött tagság után	---	200.000 K
3 " " " " " " " "	---	350.000 K
5 " " " " " " " "	---	500.000 K

IV. osztály:

IV. osztály:		Összesen
1 évi betöltött tagság után	---	250.000 K
3 " " " " " " " "	---	500.000 K
5 " " " " " " " "	---	700.000 K
10 " " " " " " " "	---	1.400.000 K
15 " " " " " " " "	---	2.000.000 K

V. osztály:

V. osztály:		Összesen
1 évi betöltött tagság után	---	300.000 K
3 " " " " " " " "	---	600.000 K
5 " " " " " " " "	---	850.000 K
10 " " " " " " " "	---	1.700.000 K
15 " " " " " " " "	---	2.500.000 K

Betegsegély:

A második-hödik osztályba tartozó tagjait 6 héten túl tartó igazolt és keresetvesztéssel járó betegség esetén a betegség 7-ik hetétől rendszeres betegsegélyben részesíti a Szövetség, éspedig:

II. osztályban:

II. osztályban:		Összesen
5 évi betöltött tagság után 4 héten át	---	400.000 K

III. osztályban:

III. osztályban:		Összesen
3 évi betöltött tagság után 4 héten át	---	400.000 K
5 " " " " " " " "	---	600.000 K

IV. osztályban:

IV. osztályban:		Összesen
2 évi betöltött tagság után 4 héten át	---	400.000 K
3 " " " " " " " "	---	600.000 K
5 " " " " " " " "	---	900.000 K
10 " " " " " " " "	---	1.800.000 K

V. osztályban:

V. osztályban:		Összesen
1 évi betöltött tagság után 4 héten át	---	400.000 K
2 " " " " " " " "	---	600.000 K
3 " " " " " " " "	---	900.000 K
5 " " " " " " " "	---	1.800.000 K
10 " " " " " " " "	---	2.400.000 K

Segélymaximumok és korlátozások.

Betegsegély és állásnélküliség egyidőben nem vehető föl. Betegsegély és állásnélküliség együttesen sem haladhatják meg egy év alatt 50%-kal az állásnélküliség címen igényelhető legmagasabb összeget.

Teljesen kimerített segély esetén a tagnak segélyigénye az utolsó segélyösszeg fölvétele napjától számított egy évig szünetel.

Tudnivalók a segélyezésről.

Állásnélküliségre annak a tagnak van igénye, aki már semmiféle ellátásban nem részesül, tehát a fölmondási időre járó fizetését és esetleges végkielégítését már fölélte. Az állásnélküliséget csak az a tag igényelheti, aki állásnélküliségét nyomban bejelenti Szövetségünk állásközvetítő osztályánál és azt rendszeresen látogatja. Amennyiben a bejelentéstől számított 8 nap alatt nem tudott elhelyezkedni az állásnélküliség, úgy — amennyiben egyébként megvan a jogosultsága — kezdetét veszi a segélyezés. A segélyezés tartama alatt is tartozik az állásnélkül tag az állásközvetítőnél pontosan jelentkezni.

Állásnélküliség alatt a tagdíjak fizetésére halasztást is csak az a tag kaphat, aki állás-

* A rendkívül kongresszustól kapott fölhatalmazás alapján elnökségünk és választmányunk 1925. évi január hó 1-től a tagsági járulékokat és segélyeket a következőképen határozta meg:

nélküliségét nyomban bejelenti és a közvetítést igénybeveszi.

Betegsegély és állásnélküliség egyidőben nem vehető föl. Betegsegély és állásnélküliség együttesen sem haladhatják meg egy év alatt 50%-kal az állásnélküliség címen igényelhető legmagasabb összeget.

Teljesen kimerített segély esetén a tagnak segélyigénye az utolsó segélyösszeg fölvétele napjától számított egy évig szünetel.

Az özvegy- és árvasegélyalap szabályzata.

1. Az özvegy- és árvasegély 1925 január 1-én lép életbe.

2. A Magyarországi Magántisztviselők Szövetségének minden tagja és a jövőben beiratkozó tagjai egyúttal tagjai ezen alapnak is.

3. A Szövetségnek minden tagja köteles a beiratás alkalmával, az alap életbelépésénél már a Szövetség kötelekébe tartozók pedig 1925. évi január 1-én 2000 koronát ezen alap javára befizetni. 1925 február 1-től kezdődőleg azután minden hónapban annyiszor 1000 koronát fizetni a rendes tagsági járulékon fölül, ahány igényjogosult halálesetet az előző hónapban bejelentettek.

4. A tag felesége, hozzátartozója elhalálása esetére ez a segélyezés nem vonatkozik.

5. A Szövetség vezetősége minden olyan tagot, aki 15 évig tagja volt a Szövetségnek, teljes munkaképtelenséggel járó rokkantság esetén a járulékfizetés alól fölmentheti az özvegy- és árvasegélyalapra szerzett jogainak a megóvása mellett. Ilyen esetben igazolni kell, hogy a tag rokkantsága folytán semmiféle foglalkozást nem űz.

6. Az egyszeri özvegy- és árvasegélyre igényt tarthatnak:

- a) A törvényes vagy az elhunytal legalább egy évig közös háztartásban élt özvegy;
- b) az elhalálozott törvényes és természetes gyermekei 14 éves életkorig;
- c) amennyiben az a) és b) pontokban felsorolt igényjogosult nincs, akkor sorrendben a következők tarthatnak igényt a segélyre:

Azok a szülők és testvérek, akiknek javára az elhalálozott két tanu előtt irásban, vagy négy tanu előtt szóban végrendeletet tett. Ebben az esetben csak azok az örökösök tarthatnak igényt a segélyre, akik igazolják, hogy arra rászorulnak, s hogy a halálesetet megelőző egy évben a halott öket támogatta, vagy eltartotta, vagy vele közös háztartást vezetett, vagy ha az igénylő az elhalálozottat segélyezte.

7. Minden igénylő tartozik az elhalálozást 30 napon belül a Szövetség központi irodájában (Budapest, IV. Eski-tér 5, I. em. 3), vagy az illetékes helyicsoporthoz bejelenteni. A bejelentéshez a következő okmányok szükségesek:

- a) tagsági könyv;
- b) az elhalt halotti bizonylata;
- c) házassági anyakönyvi kivonat;
- d) esetleges végrendelet;
- e) gyermekek születési anyakönyvi kivonata.

8. Az igénylő tartozik igazolni, hogy az elhalálozott legalább 6 havi járulékokat fizetett a Szövetségnek és az alapszabályoknak értelmében 3 havi tagdíjhátralékban, valamint az özvegy- és árvasegélyalapra esetről-esetre fize-

Előadás-ciklusunk második része

Január 8-án dr. Czako Ambró: A Cadbury-gyár (veitett képekkel).
 Január 15-én dr. Czako Ambró: A haladásról. (I.)
 Január 22-én dr. Czako Ambró: A haladásról. (II.)
 Január 29-én dr. Czako Ambró: A haladásról. (III.)
 Február 5-én dr. Vámbéry Rusztem: A korrump Angliától a puritán Angliáig.
 Február 12-én dr. Kövesligethy Radó: A modern varázsvessző.
 Február 19-én dr. Braun Soma: Az őszember kulturája.
 Február 26-án dr. Takács Mária: Pszichoanalízis.
 Március 5-én dr. Madzsar József: Származás.
 Március 12-én Kertész Miklós: Az amerikai munkásmozgalom.
 Március 19-én Gál Benó: Szakszervezeti problémák.
 Március 26-án dr. Révész Mihály: A szocialista Wien.
 Április 2-án Mónus Illés: A parlamentarizmus.
 Április 9-én dr. Grünberger Emil: Száraz-e Amerika?
 Április 16-án dr. Turóczi-Trostler József: Goethetől George-ig.
 Április 23-án dr. Bánoczi László: Modern színpadproblémák.
 Az előadások pontosan esti 7 órakor kezdődnek.

tendő járulékkal hátralékban egyáltalában nem volt.

9. Az özvegy- és árvasegély a bejelentéstől számított legközelebbi 30-ik napon a következő táblázat szerint jár:

6 hónaptól 1 éves tagságig	40%-a
1-2 éves tagságig	50%-a
2-3 " "	55%-a
3-4 " "	60%-a
4-5 " "	65%-a
5-6 " "	70%-a
6-7 " "	75%-a
7-8 " "	80%-a

az erre a célra befolyt összegnek.

10. Az özvegy a főtí segélyen kívül (ha az a 80%-ot el nem éri) minden hátramaradt 14 éven aluli gyermek után a befolyt összeg 10-10%-ára, mint egyszeri segélyre jogosult akkor, ha a hátramaradt gyermekek ellátásáról, neveléséről gondoskodik. Az özvegy- és árvasegély végösszege azonban nem haladhatja meg az elhalálozott tag után befolyt összeg 80%-át. A fennmaradó 20% az özvegy- és árvasegélyalapon kezelésére és továbbfejlesztésére fordítandó.

11. Az özvegy- és árvasegély összege mindig a befolyt tagjárulék alapján állapítandó meg, úgy hogy az utolsó három hónapban befizetett járuléki átlaga adja a szorzószámot.

12. A tag elhalálozott felesége, vagy férje után a főtí segély nem igényelhető. Rendkívül indokolt esetben azonban az alap terhére az özvegy rendkívüli segélyben részesülhet.

13. Ha az elhalálozást követő egy hónapon belül az özvegy- és árvasegélyre jogosult nem jelentkezik, úgy a befolyt teljes összeg az özvegy- és árvaalaphoz esatolandó.

A miskolci csoport közleményei.

Könyvtárórát tartunk hetenként kétszer, hétfőn este 7-8-ig és szombaton délután 4-5-ig az egyesület helyiségében (Széchenyi-utca 70. szállítási iroda). — Kedvezményes színházjegyre utalványok a szakszervezeti titkárságnál (Batthyányi-utca 2) kaphatók (30% kedvezmény). — Csoportunk ügyésze dr. Rottenberg Sándor ügyvéd tagjainknak ingyen jogtanácsot szolgáltat. — Dr. Rottenberg Henrik fogorvos (Széchenyi-utca 82) tagjainknak az egyesület helyiségében kifüggesztett rendkívül előnyös kezelési díjszabással, valamint ingyenes foghúzással nyújt kedvezményt. — Csoportunk orvosa: dr. Linder Kálmán orvos (Király-utca). — A következő cégek tagjainkat 10-15% kedvezményrel szolgálják ki: Imrey és Pásztor (Széchenyi-utca), Klein Sándor cipőkereskedő (Városházter), Krausz és Löwinger (Széchenyi-utca). Mindezen kedvezmények igénybevételénél a tagsági könyv fölmutatása kötelező.

Tagjainknak mindennemű fölvilágosítással a könyvtárak alatt, valamint szerdán este 7-8-ig az egyesületi helyiségben szolgálunk; a belépni óhajtó új tagok ezen időpontban ugyanitt jelentkezzenek.

Ezután fölívjuk még a t. kartársakat, hogy könyvtárunk gyarapítása céljából minden kartárs tehesse szerint néhány könyvet fölújítási szociális célra és az adományozásra szánt könyveket kérjük vagy a könyvtárórát alatt behozni, vagy kikészíteni, hogy pénzbeszedőnk azokat alkalmilag elhozassa. Nem kételkedünk abban, hogy minden kartárs kötelességének fogja tartani legalább 1-2 könyv adományozását. Az adományozó kartársak neveit és a könyvek számát a „Magántisztviselők Lapja”-ban nyugtázzni fogjuk.

Előadások a mozgalom köréből

Több oldalról megnyilvánult óhajnak teszünk eleget, amikor a Szövetség és a mozgalom bizalmiemberei, kongresszusunk küldöttei és általában kartársaink öntudatos része számára előadásorozatot tartunk olyan kérdésekről, amelyek ügyünk minden ószinte hívét kell, hogy érdekeljék.

Az első előadást *Bresztovszky Ede* kartársunk tartotta. Az öntudatos magántisztviselő címen, a szépszámu hallgatóság élénk érdeklődése és tetszése mellett. További előadásaink:

Január 5-én és 12-én este 7 órakor: *Gáspár Árpád*: A magyar alkalmazotti mozgalom történeti vázlata.

Január 19-én este 7 órakor: *Sándor Dózsa*: A tisztviselői munka piacáról.

Január 26-án este 7 órakor: *Dr. Faragó László*: Embervédelem, családvédelem, tisztviselővédelem.

Február 2-án este 7 órakor: *Kéthly Anna*: A magántisztviselők térföldtása a hivatalokban.

Február 9-én este 7 órakor: *Kertész Miklós*: A magántisztviselők szervezkedése külföldön.

Az öntudatos magántisztviselő.

Öntudatos magántisztviselő? ... Igen, vannak már néhányan. Nem nagy a számuk, — de előrései ok egy hatalmas hadseregnek, amely — akarva, nem akarva — kénytelen követni őket. Előrései, uttorok, akik előbb érezték meg a kor szükségletét, előbb tesznek eleget a kor parancsának, mint a tömegek. Nincsenek sokan, de erejüket megsokszorozza a tudat, hogy amiképen a társadalom mélyében rejtőzködő erők hívták életbe az ő megmozdulásukat, ébresztették őket magukat öntudatra, azonképen a láthatatlanul ható társadalmi erők föltartatatlannal tolják az ő nyomukban az öntudatlanok tizezeit is, ébresztik öntudatra az alátan vegetáló magántisztviselőtömegeket is. *Kevesen vannak az öntudatos magántisztviselők, de leküzdhetetlen erők segítik őket*: velük a társadalmi élet általános, parancsoló szükséglete, amely a termelésben egyre észrevehetőbben munkássorba sorozza a magántisztviselőt is és velük a kor kiáltó parancsa, amely megköveteli, hogy a magántisztviselő a termelésben elfoglalt helyzetük megváltozásából levonják a társadalmi szereplésüket illető következtetéseket is.

Azok a társadalmi erők azonban, amelyek az öntudatos magántisztviselőket táborát a végtelenségig kénytelenül növelik, lassan, szinte észrevétlenül fejtik ki hatásukat. Rengeteg idő megy így kárba, rengeteg idő, amit hasznosítani lehetne a magántisztviselők egyeteme számára.

Mert mihez nyúlunk meg a magántisztviselő öntudatraébredése? Abban, hogy az öntudatos magántisztviselő nem marad meg a tőkés erők játékszere, hanem *osztályos társasággal egyetemben kiküzd a magántisztviselő osztály érdekeinek érvényesülését a kiharcolja a magántisztviselő munkásságait*. Minél később tudnak a magántisztviselők tömegei általános emberi és általános munkásjogaikhoz jutni, annál tovább maradnak meg jelenlegi páriahelyzetükben.

A már öntudatra ébredt magántisztviselőnek éppen azért minden energiájukkal szívetniük kell az elmaradottak közeledését, a halályos szemüket megoperálását, az aluszékonyaknak az öntudatra ébredésére serdülését. Az öntudatos magántisztviselő tehát nem érheti be a maguk előbbrejutásával, hanem kiütköznie kell valamennyi elmaradottabb osztályos társának fölvilágosításáért és a küzdők sorába beállásáért.

Ha az öntudatos magántisztviselő egyszer tudatára ébredt annak, hogy a termelés csak tőkés és munkás is, mindkettőtől teljesen független *közbülső réteget azonban nem*, ha az öntudatos magántisztviselő egyszer tudatára ébredt annak, hogy a társadalom csak tőkésosztályt és munkásosztályt ismer, mindkettőtől teljesen független *középosztályt azonban nem*, — akkor egyszersmindenkorra

szakított a középosztály esalfa legendájával.

Az öntudatos magántisztviselő éppen azért nem egyéni érvényesülésnek él, hanem osztályos, a magántisztviselő egyetemének emelkedésétől várja egyedül a maga egyéni helyzetének megjavulását is. Az öntudatos magántisztviselő nem intrikálással, árulással, bizáltsággal, talpnyalással igyekszik a maga helyzetét az üzemen megszilárdítani, mert ezek az eszközök egyedül arra jók, hogy az amugy is állig vértetett tőkét újabb fegyverekhez juttassák — magunkkal a magántisztviselővel szemben. Az öntudatos magántisztviselő, ellenkezően, szervezőtlen kollégáinak megszervezésével, a nyiladozó értelműek további fölvilágosításával, a batoratlanok erőrejtésével, a habozóknak a helyes utra vezetésével, a *munkásöntudatra fokozásával* igyekszik az üzem belső állapotain változtatni.

Az öntudatos magántisztviselő éppen azért a legintenzívebben részt vesz szervezőtlenek minden munkájában. *A szervezőtlenek megszervezése az első és legfontosabb feladat*: ezérfele módja van a meggyőzésnek, öntudatraébredésnek. Az egyik öntudatlan magántisztviselőt azzal tudjuk fölhozni, ha elhozuk a szervezet valamelyik gyűlésére, a másiknak a szaklap agitációs cikkét adjuk a kezébe, a harmadiknak az asztalán ott felejtjük a meggyőző rőpiratokat egyikét, a negyediket a víta érveivel hódítjuk meg, az ötödiket a szervezet szociális intézményeinek ismertetése nyeri meg. Az öntudatos magántisztviselő üzemen és üzemen kívül, baráti összefogással keretén belül és a villamoson vagy a kávéházban ezer és ezer alkalmat talál a szervezőtlenek megszervezésére. A szervezet egész tevékenysége különben is az *agitációs alkalmak egész sorát* szolgáltatja.

A mai válságos időben a szervezőtől várhat egyedül segítségét az állástalanná vált magántisztviselő:

állásközvetítés, segélyek, a kartársi szolidaritás ereje sietnek segítségére.

Mindezeket az eredményeket az öntudatra ébredt magántisztviselők uttor csoportjának öntudatos munkája hozta meg. Mennyivel kiadósabb eredményeket érne el a szervezet, ha a szervezőtlenek tömegei nem állnának távol

tőle? Ha az előrései már ilyen eredményeket tudtak kiharcolni, milyen eredményekkel kecsegtet az a küzdelem, amelyet már a magántisztviselők derékhadra folytatna? Tizezerrel több tag nemcsak

tizezer új harcost,

hanem a szervezet jelenlegi hatalmának megsokszorozását jelenti, mert *minden újabb harcos kettős nyereség: eggyel több barátot és eggyel kevesebb ellenséget jelent!*

Az öntudatos magántisztviselők nem nyugodhatnak tehát addig, amíg a szervezet mai erejét legalább tizezer új taggal nem gyarapítják.

Tizezer új tagot a szervezetnek!

Kell, hogy ez a jelszó végigharsogjon az egész országon és gyujtogasson mindenütt, ahol dolgozó magántisztviselők élnek.

Tizezer új tagot a szervezetnek!

Kell, hogy ez a jelszó ne maradjon sokáig munkaprogram, hanem váljék a legrövidebb időn belül valósággá. Az öntudatos magántisztviselők öntudatosságán mulik elsősorban, hogy ez a megvalósulás mikor következik be.

De az öntudatos magántisztviselőnek a szakszervezeti szervező munkán kívül is vannak kötelességei. Ha egyszer tisztában van azzal, hogy a termelésben és a társadalomban elfoglalt helyzeténél fogva egyaránt munkás, akkor magára kell vállalnia mindazokat a teendőket és eleget kell tennie mindazoknak a kötelességeknél, amelyek ebből a fölismerésből származnak.

Az öntudatos magántisztviselő nem engedheti meg, hogy a tőke vakon szembeállítsa a munkással, ellenkezően, az üzemen belül és az üzemen kívül arra kell törekednie, hogy a *munkásosztály két nagy csoportja, a két kezűvel dolgozó és az agyukkal dolgozó, mindegyik egymásra találjanak, megértsék, megismerjék, támogassák egymást*.

Az öntudatos magántisztviselőnek ott a helye, ahol az öntudatos ipari munkás is szerveződik. Az egyetemes munkásmozgalomnak számtalan intézménye várja az öntudatos magántisztviselő munkáját. *A pártszervezeti munka területén éppen egy ott kell lennie az öntudatos magántisztviselőnek, mint ahogyan nem hiányozhatik a dolgozókkal egyetlen napilapjának, a Népszavának előfizetői sorából sem. S amint az öntudatos munkás szocialista tudását a Szocializmus folyóirat és a pártirodalom olvasásával mélyíti, azonképen ezekből a forrásokból kell fölfrissítenie szellemi fegyvertárát az öntudatos magántisztviselőnek is.*

De támogatnia kell az öntudatos magántisztviselőnek az öntudatra ébredt munkásság más intézményeit is. Az *Általános Foglalkozási Szövetkezet* az egész munkásosztály ellátó intézménye, ne akadjon hát a magántisztviselő között egy sem, akik nem tagja és vásárlója a munkásság szövetkezetének. Minél több tag gyűlik ott együvé, annál többet és jobban nyújthat a szövetkezet. A munkások sport-egyesülete: a *természetbarátok egyesülete*, a munkások *gyermekbarát egyesülete*, az *alkohol-ellenes munkás egyesület* tári karokkal várják az öntudatos magántisztviselő munkásságát.

A munkásmozgalom máig hatalmas erőket tudott együvégyűjteni: de minden egyes újabb harcra újabb erősség s újabb forrása az újabb sikereknek. Ha a munkásmozgalom nagy céljait el akarja érni, *nem nélkülözheti senkinek a munkáját sem!*

Az öntudatos magántisztviselőre váró föladatak száma tömérdek, rengeteg kötelességteljesítés vár rá. De az eredmények, amelyekből részesedik majd, megérnek minden áldozatot. A munkásmozgalomban való résztvétel ma már nemcsak áldozatot és újabb áldozatot jelent, hanem állandóan *újabb és újabb eredményekben való osztozkodást* is. Hogy az eredmények lassan érlelődnek meg, vagy olykor elrejtőznek a szemünk elől, az ne tévesszen meg senkit: a szocialista munkásmozgalom ma már hozzátartozik a társadalom általános képéhez.

a szocialista munkásmozgalom nélkül ma már el sem képzelhető a társadalmi élet.

A Lantana mixta nevű, apró tarka virágokat hajtó növény valamikor teljesen ismeretlen volt Ceylon szigetén. Vagy száz esztendővel ezelőtt aztán egy angol kormányzó felesége, aki nagyon szerette az apró virágoskát, magával vitte az első Lantana mixtát s elültette ceyloni kertjében. És a növény bámulatos gyorsan elszaporodott a szigeten. Eyről-évre tovább és tovább terjedt, idővel a sziget egész területét ellepte, úgy hogy ha ma Ceylon szigetének valamelyik vidékét ábrázoló fénykép kerül a kezünkbe, mindenütt szemünkbe ötlök a Lantana mixta cserjeje, amelynek a sűrű lombja ma már hozzátartozik a vidék képéhez.

A szocializmus külsőleg igénytelen cserjeje ugyanolyan bámulatos gyorsasággal terjed az egész földön, mint a Lantana mixta Ceylonban. At- és átfonja az emberi társadalom valamennyi réteget, győzedelmesen halad előre minden országban, eszméi terjednek valamennyi nép nyelvén.

Amidőn az öntudatos magántisztviselő is beleveti magát a nagy szocialis áradatba, nemcsak magántisztviselői kötelességét, hanem egyetemes emberi kötelességét is teljesíti. (ky.)

A magánalkalmazotti törvénytervezet.

Mit kívánunk mi és mit akarnak munkáltatóink?

A magánalkalmazotti törvény tervezete gyökeréig rázza meg a magántisztviselőtársadalom minden egyes rétegét. Nemcsak azok, akik az alkalmazotti problémák iránt állandó érdeklődést tanúsítanak, de a *közömbösek*, az *indolenszek* tömege is megmozdult, mert érzi, hogy létérdekeikről van szó. Szinte azt lehetne mondani, hogy *Szövetségünk agitációs munkájának pompás segítőjévé akadt a kereskedelmi minisztérium törvényelőkészítő munkájában*, mert ez a barbár törvénytervezet magától értődőleg *ad oculós demonstrátta* a szervezkedésben rejülő egyedüli erősségünkre.

Kongresszusunkkal, a sok ezernyi aláírást számláló tiltakozó beadványok özönével *együttalán nem tekintettük és nem is tekinthetjük munkánkat befejezettnek*. Az összes ankétára felfüggesztett munkálatok és munkavállalói érdekeltségek közül *elsőnek Szövetségünk nyújtotta át a kereskedelmiügyi minisztériumnak hatalmas elaborátumát, amelyben minden részletre kiterjedően hangsúlyoztuk azokat az óhajtatásokat, amelyeknek teljesítése egymagában még korántsem jelentí szociálpolitikai igényünk teljesítésének kielégítését*, de amelyek nélkül jó törvényt el nem képzelhetünk és amelyek nélkül nem lesz megnyugvás a magánalkalmazottaknak háborútól, inflációtól, szandálistól, ugynevezett szociálpolitikától egyaránt mélyen sújtott rétegében.

Mit követeltünk mi ebben a beadványban? Előszörban és mindenekelőtt annak a két sorsdöntően súlyos sérelemnek a jóvátételét, amely egymagában is elárulja a javaslat egész szellemét.

Követeltük a följelentési idő és végkielégítési idő tekintetében nemcsak a status quo ante meghagyását, de ezen túlmenően a följelentési idő fölemelését és a végkielégítésnek összegszerű fölemelése mellett arra az esetre való kiterjesztését is, ha az alkalmazott önként hagyja ott munkáját.

De ezeken a mindenki által ismert, mindenki által sérelmezett és mindenki által megváltoztatni kívánt intézkedéseken kívül kiterjedt figyelmünk mindarra, ami az alkalmazottak szempontjából veszélyt vagy sérelmet jelent. Ilyen intézkedés a javaslat 2. §-a, amely nem akar többet és nem kevesebbet, mint

a mellékfoglalkozásokat „vogelfrei“-é tenni.

A kodifikátor ugyanis ahelyett, hogy a *tevékenység tulajdonilag alkalmazotti természetéről* beszélte volna, a *kereseti tevékenység tulajdoni részét* tette valaki alkalmazotti voltaának kritériumává.

Kifogásoltuk a törvénynek azt a szándékát, hogy

meglehetősen tág keretek között teszi lehetővé az alkalmazottaknak hatáskörüknél alacsonyabb tevékenységben való fölhasználását.

Eroteljes védelmet kértünk az ellen az egyre jobban elharapódzó visszaélés ellen, amellyel ugynevezett koncernek

futball-labdászerűen dobálják alkalmazottakat egyik vállalatuktól a másikhoz, csak azért, hogy a följelentési, végkielégítési, nyugdíj- stb. igénytől megszabaduljanak.

Nyomatékosan tiltakoztunk az ellen, hogy a javaslat

anyagilag (legalább is a jutalék erejéig) felelőssé tegye az üzletszerzőket az üzletek bonitásáért.

Kiadósabb védelmet kértünk

a betegség határaitra vonatkozólag

s megkíséreltük, hogy megvessük alapjait

a tisztviselőnő-nyak védelmének.

Óvást emeltünk

a próbaidő fölemelése ellen.

Súlyosan sérelmeztük

a sztrájkjog elkobzására vonatkozó paragrafust.

Számtalan, ezen kívül a kisebb-nagyobb módosítások sora, amelyeket mind a *viszonyok józan mérlegelése alapján* javaslatba hoztunk. Minden követelésünk belülről maradt azon a minimumon, amelyet felelőségünk teljes tudatában, a gazdasági lehetőségek szigorú mérlegelése mellett követelnünk kellett.

Am nézzük, vajjon az elfogulatlan objektivitásnak, a józan önmérséklésnek ezen határait megtartották-e túlnon is, avagy győzedelmeskedett a józanság a megfontolás fölött, az osztályelfogultság, a teoriában mindig tagadtott, de gyakorlatban maradéktalanul keresztülvitt osztályharc álláspontja?

Egyelőre még csak az előcsatározásokról érkezik hír. A nehéz tüzéség, a GYOSZ, a Vasművek, a TEBE vészjóslóan és komoran hallgat. Azért-e, mert mondánivalójukat még nem formálították meg, mert kínos lelkiismeretességgel ügyelnek minden szóra, amit ebben a sorsdöntő

Az étkezde és büffé!

Szövetségünk étkezdejében ügyelünk arra, hogy a kártyások kifogástalan minőségű, olcsó és háziasan elkészített ellátásban részesüljenek. Az árak a következők:

Ebéd és vacsora:

I. sz. ebéd: 4 tál étel: leves, sült, főzelék, lészta és 1 darab kenyér — 18.000 K
II. sz. ebéd: leves, sült kórtéssel, illetve főzelékkel és 1 darab kenyérral — 10.000 K
Ebédjegy 10 napra előreváltva 175.000 K. Naponta kétféle sült és állandóan sült- és főtészta.

Vacsora: Ellap szerint.
Minden hétfőn: dísznótoros vacsora. Kedden és pénteken: halászlé.

Büfféárak:

Tejeskávé 3 db cukorral — 4000 K
Egy pohár tej — 2000 K
Vajszemle — 2000 K
Sonkaszemle — 3000 K
Egy pár tormászivertli — 6500 K
Gyümölcs, édességek stb.

Az ebédre naponta is lehet előzetni, úgy hogy mindenkinél módja van meggyőződni az ételek minőségéről és mennyiségéről, mielőtt hosszú időre lekötne magát. Borravaló elfogadása és adása szigorúan tilos. Szesztes italt kiszolgáltatt ugyancsak tilos.

Kártyások! Győződjétek meg a Menza jószágáról és azután propagáljátok azt, mert minél nagyobb lesz az érdeklődés, annál nagyobb előnyöket fogtok nyújthatni tagjaitoknak.

kérdésben kimondani akarnak, avagy azért, mert a *nyílt állásfoglalásnál többre tartják a kulissza mögötti tárgyalások és puhítások politikáját*, ám döntsek el azok, akik ismerik ezeknek a testületeknek szellemét.

Ma még csak a napilapok hasábjain bukkann föl itt-ott egy-egy kis *gyanus hírcske, szerző nélkül, forrás nélkül, az objektivitás hímes palástjába burkoltan*, egyelőre csak egy-két kisebb és kevésbé komoly érdekképviselet nyilatkozik meg, de az a pár hervadt virágszál, amelyet a *szociális megértés* koszorujába belefonnak, miniatűrképe annak az emelkedett szellemnek, amellyel *odaátról* sorsunkat nézik, dolgaikat intézni akarják.

Ezeknél csak arról van szó, hogy *sérelmesnek tartják, ha az alkalmazott aránytalan kiúszorátatása ellen a bíróságnál kereset menedéket*, úgy vélik, hogy a *munkabér szabad egyezség kérdése*, hogy ezt a kérdést csak a kereslet és kínálat egyensúlya oldhatja meg és elfelejtik, mert el akarják felejtetni, hogy *nincs szabad egyezkedés ott, ahol az egyik fél mögött az éhezés kényszere leselkedik*.

Csak az ellen emelnek kifogást, hogy *betegség alatt az alkalmazott fizetését is huzzon* — mondván —, hogy hiszen erre az időre gondoskodik róla a Ferenc József-kórház táppénze. Alnaivításukban nem akarják tudni, hogy a kórház tagja csak a havi 2.000.000 koronán aluli havifizetéses alkalmazott lehet és hogy a *táppénz még a százaz kenyérré sem elegendő*.

Ilyenek és hasonlóak azok a kifogások, amelyek a törvény ellen odaátról fölhanganak.

Az erőviszonyok és szándékok tisztázottak. *Mi, alkalmazottak érdekképviselete, a szociálpolitikai látva mögött a szociálpolitikai tartalmat követeljük*. Odaát is le akarják ráncigálni a javaslat szociális alarcát, de nem a mi motivumainkból, hanem azért, hogy *ne legyen ellentét a szociális külsőségek és antiszociális tartalom között*, hanem legyen a *javaslat egyetemes antiszociális, reakciós, jofosztó, kellemes újví ajándéka a munkálatói érdekképviseletnek, amely némi kárpótlást ad a rossz szandális gazdaságpolitikáért*.

Feszült figyelmekkel várjuk, hogy a kodifikátor álláspontja *melyik fél irányába fog hajlani*. A kérdés már nem is alkalmazotti törvény kérdése. Ennél sokkal nagyobb és átfogóbb jelentőségű. Az a kérdés: *van-e a tisztességes munkának tisztessége és jutalma ebben az országban, igen vagy nem? Erre várunk feleletet.* (—gő.)

Kongresszusunk visszhangja.

A *Magánalkalmazottak Nemzetközi Szövetsége* decemberi közleményeiben *másfél oldal* szentelt kongresszusunknak és Kertész Miklós kártyás jelentése alapján igen részletesen foglalkozik helyzetünkkel. A „The New Dawn”, angol testvérszervezetünk lapja, ugyancsak Kertész kártyásunk tudósítása nyomán foglalkozik a kongresszusunkkal és a tudósításból szöszterint részleteket hoz két hasábon keresztül. Bevezetésképen rámutat arra, hogy angol szakszervezeti embereknek, akik gyakran elkedvtelenednek, ha a dolgok nem mennek úgy, amint kívánják, a magyar jelentést kell elolvasniok, hogy érezhessék, hogy az angol szakszervezeti mozgalom, bármily fölkötlen is az még, mégis ideált képez a külföldi mozgalom számára.

A legérdekesebb *Nemec* kártyásunk tudósítása az „*Orgen der Versicherungsangestellten*”-ben. *Nemec* kártyásunk, az osztrák biztosítási tisztviselők képviselőtében megjelent kongresszusunkon és személyes tapasztalatai alapján írta meg tudósítását.

A nehézségek, amelyek között magyar kártyásaink a szakszervezeti újjáépítés munkáját végzik, azokra az időkre emlékeztetnek bennünket, amelyeket mintegy 20

évvél ezelőtt mi csináltunk végig, hogy a szakszervezeti befolyást érvényesítsük az üzemekben és a törvényhozásban. Mindenesetre azonban olyan hatóságokkal már akkor sem volt dolgunk, mint amilyenek most közigazgatják a magyar szakszervezetet. A kongresszusra delegált kollégáinknak alkalom volt csodálattal szemlélni azt az igyekezetet, amellyel a rendőrség az alkalmazotti ügyekkel lörödött. A régi Ausztriában megszoktuk és túrtuk azt, hogy minden nyilvános összejövetelükön megjelent a „kormányképviselet”. Budapestén a kormányzat még elővigyázatosabb, mint a miénk volt annak idején: a fönti kongresszuson az elnöki emelvényen nem kevesebb, mint öt rendőrségi kiküldött foglalt helyet mint ellenőrzőközeg, akiknek egy egész sereg rendőr állt minden eshetőségre rendelkezésre. Köpönyegben, fölesatolt karddal és hegyezett cezurával vigyáztak két napon keresztül a rendőrtisztviselők arra, hogy a magyar állam az alkalmazottak által ne veszélyeztessék. A magyar alkalmazottak idealizmusa és bátorsága, akik ilyen körülmények között dolgoznak szakszervezetük újjáépítésén, valóban csodálatraméltó.

A wieni küldöttek üdvözlőbeszédénél egy kis incidens történt. Amint ugyanis *Nemec* kártyás az osztrák biztosítási tisztviselők nevében kívánta a kongresszust üdvözölni, a beszédben megakadályozta őt egy aranygalléros rendőrtiszt azzal az indokolással, hogy *Nemec* kártyás neve nem volt fölvéve arra a listára, amelyet a kongresszus előadójáról és külföldi vendégeiről nyolc nappal a kongresszus előtt a belügyminiszter elé kellett terjeszteni. A rendőrtiszt eljárása egyrészt igazított közbeküldöttséget, másrészt a külföldi vendégek tüntető ünneplését váltotta ki és pillanatokra úgy látszott, hogy a kongresszus folytatása veszélyeztelve van. Végül *Nemec* kártyás mégis szólhatott, beszéde előtt azonban figyelmeztették őt, hogy a magyar viszonyok kritikájától tartózkodjék és csupán az üdvözlésre kell szorítkoznia. *Nemec* kártyás újabb tüntető tetszés mellett üdvözölte a magyar kártyásokat és vázolta az osztrák biztosítási tisztviselők munkaviszonyait, amelyek a hosszú küzdelem után kivívott szolgálati pragmatika csebelépte óta alapvető változáson mentek keresztül. Különös érdeklődést keltettek az alkalmazottaknak az üzemi tanácsokból eredő jogait változó tájékoztatásai. Beszédét azon reményének kifejezésével fejezte be, hogy a magyar alkalmazottak harca, amelyet egy egységes szervezet megteremtéséért folytatnak, hogy munkaadóikkal és a törvényhozással szemben újra régi jelentőségüket visszanyerjék, nem fog ellankadni.

Hasonló jóakaratu kollégialitással emlékeznek meg kongresszusunkról a többi külföldi társszervezetek is.

Megalakult az eszperantista magántisztviselők csoportja.

Új kezdő és haladó tanfolyamok.

A különféle népek közötti megértésnek és szorosabb egységben való összeforrásuknak kétségtelenül egyik legnagyobb akadályra a nemzeti nyelveknek igen változatos különfélesége. Nem sikerült egyetlen nemzetnek sem nyelvet világnyelvként elfogadtatni, bármennyire kiterjedt érdeklődéssel rendelkezett is az. A nemzeti nyelveket igen nehéz elsajátítani, nem így áll azonban a helyzet a Zamenhof-féle nemzetközi nyelvel, az eszperantóval. Ezt a zseniálisán leegyszerűsített nyelvet bármely nép fia könnyen és rövid idő alatt elsajátíthatja s ezen tulajdonságainál fogva alkalmas arra, hogy a nemzetek és népek közötti legnagyobb választófalat ledöntse. Az eszperantista rövid idő alatt már igen jelentősen elterjedt és több országban már kötelező iskolai tantárgyként szerepel. Az eszperantómozgalom jelentőségét a szocialista mozgalom mindenütt fölismerte és értékeli, a munkásegyletek a legfőbb terjesztői és propagálói annak. Nálunk a Magyarországi Eszperantista Munkások Egyesülete végzi a terjesztés és propaganda munkáját. Az egyesület minden elébe tornyosuló különleges akadály ellenére sikeresen folytatja tevékenységét. Az egyesületnek sok tanítóórára van szüksége s hogy minél több alkalmas oktatóra tegyen szert, szükséges, hogy a szellemi munkások is nagyobb számban kapcsolódjanak be a mozgalomba. Erre most már megvan minden remény, mert az eszperantista magántisztviselők köréből kiindult, a magántisztviselői csoport föllállítására irányuló mozgalom sikerrel járt. December 28-án, vasárnap délelőtt a Magyarországi Eszperantista Munkások Egyesületének 14. sz. (magántisztviselők) csoportja Szövetségünk helyiségében megalakult. A csoport ezután is eszperantóra hív föl minden eszperantista és az eszperantó iránt érdeklődő magántisztviselőt. *Január közepe felé a legjobb tanórák bevonásával kezdő és haladó tanfolyamokat rendez a csoport, melyekre a rendező összejöveteleken, minden szombatn este 7—8 és vasárnap délelőtt 10—12 óra között lehet jelentkezni.*

A magunk részéről a legnagyobb örömmel regisztráljuk a megalakulást és a legmesszebbmenő támogatással fogjuk kísérni munkáját.

Uj kezdő táncanfolyam

Indul meg január hó 5-én, Brüll Géza oklevéles táncmester vezetésével. Tanórák hétfőn és szerdán este fél 9 órától kezdve. Tándj az egész kurzusra 150.000 korona.

*

A HALADÓ TÁNCANFOLYAMRA még be lehet Iratkozni. Tanóra minden kedden és vasárnap este fél 9-kor.

*

TANCOSSZGYAKORLAT minden esütőtkön és szombaton este fél 9 órakor.

